

შენახვალი

„მარქსისტული ენათმეცნიერებისათვის“ წერილების კრებულია, რომელსაც უძღვნის აკადემიკოს ნიკო იაკობის ძე მარკს სამეცნიერო მოღვაწეობის 45 წლის იუბილეს აღსანიშნავად ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მისივე სახელობის საენათმეცნიერო (იფექტიდოლოგიური) წრე-

დიდმა ოქტომბრის რევოლუციამ მოსპო ეროვნული ჩაგვრა, რომელსაც ადგილი ქონდა ცარიზმის იმპერიალისტური ნაციონალური პოლიტიკის ბატონობის დროს. უკლასო სოციალისტური საზოგადოების მშენებლობის პერიოდში მიმდინარეობს ახალი ენობრივი მშენებლობაც, საბჭოთა ქვეყანა „ენის შემოქმედების ლაბორატორიად გადაიქცა“. საბჭოთა ქვეყანაში ახლა, წინააღმდეგობა, უფლებებო, უმეტეს შემთხვევაში უმწერლობო 160 ენას ღენინ-სტალინის ნაციონალური პოლიტიკის განხორციელების შედეგად მოეპოვება საკუთარი დამწერლობა, საკუთარი ლიტერატურა. ამ ენებზე მიმდინარეობს უდიდესი მასობრივი შემოქმედებითი მუშაობა.

ასეთი ენები სრულიად „გამორჩათ“ მხედველობიდან ენის ბურჟუაზიულ „სწავლულებს“. რა თქმა უნდა, ეს გულუბრყვილო გულმავიწყობით არ მომხდარა. ბურჟუაზიულ ლინგვისტ-თეორეტიკასებს არ შეეძლოთ სხვაგვარად მოქცეულიყვნენ; ამას მათ უკარანხებდათ საკუთარი კლასობრივი ინტერესები და ტრადიციული შეზღუდულობა. ისინი სწავლობდნენ ორ-სამ ენობრივ სამყაროს და ამ სამყაროშიც შესწავლის მიზანი იყო არა მთლიანი ენა, მთელი თავისი თავისებურებით, არამედ მისი ნაწილი, უმნიშვნელო ზედაპირი.

მატერიალური კულტურის ისტორიიდან ნივთიერ ძეგლებს სწავლობდნენ ამ ძეგლების შემქნელ საზოგადოებრივ ფორმაციათა ისტორიისაგან მოწყვეტით. და მათი ანოტაცია-გაგება ხდებოდა წმინდა წყლის იდეალისტური კონცეპციებით, რასული თეორიის საფუძველზე. ამგვარი მეცნიერების მიმდევრები ცეცხლითა და მახვილით სდევნიდნენ ინტერნაციონალიზმს, ნერგავდნენ დიდმპყრობელურ შოვინიზმისა და ადგილობრივი ნაციონალიზმის შხამიან იდეებს. ბუნებრივია, რომ ასეთი „წმინდა მეცნიერება“ უნდა დაშორებოდა სინამდვილეს და, როდესაც ოქტომბრის რევოლუციამ მოსპო ასეთი კარჩაკეტილობა და შეზღუდულობა „ენის ძველი მოძღვრება მოულოდნელ მდგომარეობაში აღმოჩნდა: მას არა მხოლოდ იდეოლოგიური მომზადება არ აღმოაჩნდა ახალი ენების თავის სამკვლევრო ლაბორატორიაში აღსაქმელად, არამედ ჩვენი კავშირის ენების ასე-თუ-ისე ხეირიანი უბრალო სიაც კი, რაც დღესაც არა აქვს“.

აკად. ნ. მარკის უდიდესი დამსახურება იმაში მდგომარეობს, რომ მან ხელი მოკიდა ცარიზმის იმპერიალისტური ნაციონალური პოლიტიკის მიერ

წინასიტყვაობა

რუსთველის გენიალური ქმნილება მზესავით ბრწყინავს საუკუნეთა განმავლობაში. იგი ხელის-ხელ საგოგმანები გახდა ქართველი ხალხისთვის და ამავე დროს ერთი პირველ ადგილთაგანი დაიჭირა მსოფლიო ლიტერატურის შედევრებს შორის.

კომუნისტური პარტია და ხალხთა დიდი ბელადი ი. სტალინი უდიდეს ყურადღებას აქცევენ ამ იშვიათი ღირებულების ძეგლს. ამის გამოხატულებაა ის საიუბილეო ზეიმი, რომელიც ფართო მაშტაბით და დიდი მზრუნველობით ეწყობა წელს ამხ. ლ. ბერიას ინიციატივით.

სტალინური ეპოქის მძლავრი გაქანება ჩვენი ქვეყნის ცხოვრების ყოველ დარგში მრავალ საპატიო ამოცანას გვისახავს კულტურის სფეროში და, სხვათა შორის, ლიტერატურული მემკვიდრეობის საკითხების შესწავლა-გამოკვლევაშიც. ეს გარემოება მოითხოვს, რომ უკვდავი პოემის გარშემო ყოველგვარი დეტალი იყოს გამორკვეული. სხვა საკითხებს შორის ვეფხის ტყაოსნის პირველი გამოცემის აღდგენა და მისი რაობის გამორკვევა უეჭველად უაღრესი მნიშვნელობისაა, რადგანაც ამით შესაძლებელი ხდება რამდენიმე ძირითადი საკითხის გადაჭრა პოემის ტექსტუალური კრიტიკის დარგში.

ვანტანგისეული ვეფხის ტყაოსანი თავისი მნიშვნელობით ხელნაწერებს ედარება. მისი აღდგენით ფარდა ეხდება იმ საიდუმლოებას, რომლითაც მოკლე იყო ეს გამოცემა ათეული წლების განმავლობაში. დაუსრულებლად კამათობდნენ იმის შესახებ, თუ რას წარმოადგენს ეს გამოცემა მასზე ადრინდელ ხელნაწერებთან დაპირისპირებით. ამის შესახებ ბევრი დაიწერა და ითქვა, მაგრამ საკითხი არ იყო ყოველმხრივ გაშუქებული და საბოლოოდ გადაწყვეტილი.

როგორც ვიცით, ქართული სიტყვის უებრო ხელოვანის ნაწარმოებთაგან მარტო ერთი ობოლი მარგალიტია ჩვენამდის მოღწეული ვეფხის ტყაოსნის სახით და ისიც გვიანდელი ხელნაწერებით. ჯერჯერობით არ არის ცნობილი არც ერთი ხელნაწერი, რომელიც მე-16 საუკუნის მიწურულზე ადრინდელი იყოს. მერმინდელი ხელნაწერები კი ერთობ განსხვავებულია ერთმანეთისაგან როგორც სტროფების შედგენილობით, ისე ცალკეული ადგილების წაკითხვით. კიდევ უფრო განსხვავებულია მათგან პირველი გამოცემა, რომლის ტექსტი მოკლეა მე-17 საუკუნის ხელნაწერებში წარმოდგენილ ვრცელ რედაქციასთან შედარებით.

კრიტიკული განხილვის შემდეგ ირკვევა, რომ ვანტანგისეული ვეფხის ტყაოსნის ტექსტი არ წარმოადგენს რომელიმე ძველი ხელნაწერის პირს, უცვლელად დაბეჭდილს, როგორც ამას ზოგიერთები ამტკიცებდნენ, არამედ იგი შემოკლებაა ხელნაწერების ვრცელი რედაქციისა. ამას სამი გარემოება ჰმოწმობს:

წინასიტყვაობა

რუსთველის გენიალური ქმნილება მზესავით ბრწყინავს საუკუნეთა განმავლობაში. იგი ხელის-ხელ საგომანები გახდა ქართველი ხალხისთვის და ამავე დროს ერთი პირველ ადგილთაგანი. დაიჭირა მსოფლიო ლიტერატურის შედევრებს შორის.

კომუნისტური პარტია და საბჭოთა მთავრობა უდიდეს ყურადღებას აქცევენ ამ იშვიათი ღირებულების ძეგლს. ამის გამოხატულებაა ის საიუბილეო ზეიმი, რომელიც ფართო მასშტაბითა და დიდი მზრუნველობით ეწყობა წელს.

საბჭოთა ეპოქის მძლავრი გაქანება ჩვენი ქვეყნის ცხოვრების ყოველ დარგში მრავალ საპატიო ამოცანას გვისახავს კულტურის სფეროში და, სხვათა შორის, ლიტერატურული მემკვიდრეობის საკითხების შესწავლა-გამოკვლევაშიც. ეს გარემოება მოითხოვს, რომ უკვდავი პოემის გარშემო ყოველგვარი დეტალი იყოს გამორკვეული. სხვა საკითხებს შორის ვეფხის ტყაოსნის პირველი გამოცემის აღდგენა და მისი რაობის გამორკვევა უეჭველად უაღრესი მნიშვნელობისაა, რადგანაც ამით შესაძლებელი ხდება რამდენიმე ძირითადი საკითხის გადაჭრა პოემის ტექსტუალური კრიტიკის დარგში.

ვახტანგისეული ვეფხის ტყაოსანი თავისი მნიშვნელობით ხელნაწერებს ედარება. მისი აღდგენით ფარდა ეხდება იმ საიდუმლოებას, რომლითაც მოკული იყო ეს გამოცემა ათეული წლების განმავლობაში. დაუსრულებლად კამათობდნენ იმის შესახებ, თუ რას წარმოადგენს ეს გამოცემა მასზე ადრინდელ ხელნაწერებთან დაპირისპირებით. ამის შესახებ ბევრი დაიწერა და ითქვა, მაგრამ საკითხი არ იყო ყოველმხრივ გაშუქებული და საბოლოოდ გადაწყვეტილი.

როგორც ვიცით, ქართული სიტყვის უებრო ხელოვანის ნაწარმოებთაგან მარტო ერთი ობოლი მარგალიტია ჩვენამდის მოღწეული ვეფხის ტყაოსნის სახით და ისიც გვიანდელი ხელნაწერებით. ჯერჯერობით არ არის ცნობილი არც ერთი ხელნაწერი, რომელიც მე-16 საუკუნის მიწურულზე ადრინდელი იყოს. მერმინდელი ხელნაწერები კი ერთობ განსხვავებულია ერთმანეთისაგან როგორც სტროფების შედგენილობით, ისე ცალკეული ადგილების წაკითხვით. კიდევ უფრო განსხვავებულია მათგან პირველი გამოცემა, რომლის ტექსტი მოკლეა მე-17 საუკუნის ხელნაწერებში წარმოდგენილ ვრცელ რედაქციასთან შედარებით.

კრიტიკული განხილვის შემდეგ ირკვევა, რომ ვახტანგისეული ვეფხის ტყაოსნის ტექსტი არ წარმოადგენს რომელიმე ძველი ხელნაწერის პირს, უცვლელად დაბეჭდილს, როგორც ამას ზოგიერთები ამტკიცებდნენ, არამედ იგი შემოკლებაა ხელნაწერების ვრცელი რედაქციისა. ამას სამი გარემოება ჰმოწმობს:

შოთა რუსთაველი

და

მისი პოემა

მიმდინარე 1937 წელს საბჭოთა საქართველო და საბჭოთა კავშირის მოძმე ხალხები დღესასწაულობენ უდიდესი ქართველი პოეტის და მსოფლიო პოეზიის ერთი უდიდესი გენიის შოთა რუსთაველის 750-წლოვან იუბილეს.

საუკუნეები გვაშორებს ჩვენ რუსთაველის ხანიდან, მაგრამ მის უკვდავ პოემას ვეფხის-ტყაოსანს არ აკლდება ბრწყინვალეობა და შთაშავონებელი ძალა. მარქსის სიტყვები ჰომიროსის ეპოსის შესახებ, რომ იგი დღემდის ინარჩუნებს პოეზიაში „ნორმისა და მიუწვდომელი ნიმუშის მნიშვნელობას“, შესაძლოა განმეორებულ იქნას რუსთაველის უკვდავი პოემის მიმართაც. ზოგადკაცობრიული შინაარსი, პოეზიის უმშვენიერეს ფორმასთან ერთად, რუსთაველის პოემას ანიჭებს საპატიო ადგილს კაცობრიობის გენიის რჩეულ ქმნილებათა შორის.

საბჭოთა კავშირის გამარჯვებული ხალხი, რომელმაც ხალხთა ბელადის, მშობლიური დიდი **სტალინი** ხელმძღვანელობით, ააგო სოციალისტური საზოგადოება, არის ნამდვილი მემკვიდრე მთელი იმ კულტურული საგანძურისა, რომელიც კაცობრიობამ თავისი ისტორიის მანძილზე შექმნა.

ქართველი ხალხი საუკუნეზე მეტი ხნის განმავლობაში კოლონიალურ ჩაგვრას განიცდიდა რუსეთის ცარიზმის მიერ, და დიდი კულტურა ქართველი ხალხისა, რომელსაც უძველესი ტრადიციები მოუპოვება, ჩრდილში იყო დაწყებული. ოქტომბრის რევოლუციამ კავკასიის ქედზე მიჯაჭვულ ამირანსაც აჰყარა ხუნდები, ქართველ ხალხს მიანიჭა ნამდვილი თავისუფლება, და ამ დროიდან იწყება მისი განახლებული, ფორმით ნაციონალური, ხოლო შინაარსით სოციალისტური კულტურის მძლავრი აღმავლობა.

სამართლიანად ამბობს ამხანაგი ლავრენტი ბერია:

„მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლების პირობებში, მთელი ხალხის შემოქმედებისა და კულტურის მძლავრი აღმავლობის პირობებში გახდა შესაძლებელი გენიალური ქართველი პოეტის შოთა რუსთაველის პოემის დაწერიდან 750 წლისთავის აღნიშვნა. მხოლოდ ურდევით სტალინური მეგობრობის პირობებში გახდა შესაძლებელი სსრ კავშირის ხალხთა ის მჭიდრო კულტურული ურთიერთობა, როდესაც ცალკეულ ხალხთა კულტურის უდიდესი ძეგლები მთელი საბჭოთა ხალხის კეთილმეტყველად ხდებიან, როდესაც უკვდავი რუსთაველის 750 წლისთავის აღსანიშნავად თანაბარი სიყვარულით ემზადებიან საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა რესპუბლიკებსა, მხარეებსა და ოლქებში“ (ლ. ბერია. „ბრავდა“, 1937 წ. 7 ნოემბერი).

ნია დახლოებით მაინც, გააცნოს მკითხველს რუსთაველის ზო-
მით გამოწვეული, ძველი ზოეტების და საბჭოთა მწერლების ნა-
ახრევი და აღტაცება.

„ვეფხისტყაოსანის“ დაწერიდან 750 წლის შესრულების აღ-
სანიშნავ ზეიმზე ჩვენი კრებული გამოდის როგორც რუსთავე-
ლისადმი მიძღვნილი მთავონება საბჭოთა მწერლებისა; საბჭოთა
ზოესია მეტყველებს წარსული კულტურის ვეელა საუკეთესო მიღ-
წევათა. ამიტომ საბჭოთა ზოეტებიც მთელი ხმით უძღვრიან
ამ კრებულში რუსთაველის ზოემის გამოხატულ სახეთა სიდი-
ადეს, ზოემის ავტორსა და ზოემის შემსახველი უკვდავი ხალხის
ძლიერებას. საბჭოთა ზოეტები დიადი აღტაცებით უძღვრიან
სტალინის გენიას, რომელმაც შექმნა ხალხთა ურყევი მეგობ-
რობა, დაუმკვიდრა სოციალისტური, საამური ცხოვრება საბჭოთა
კავშირში შეძვეალ ერებსა და რუსთაველის ზოემა მთელი საბ-
ჭოთა ხალხის კუთვნილებად განადა.

„მსოფლიდ დაურღვეველი სტალინური მეგობრობის ზირობებ-
ში განდა შესაძლებელი სსრ კავშირის ხალხთა ის მჭიდრო კულ-
ტურული ურთიერთობა, როდესაც ცალკეულ ხალხთა კულტურის
უდიდესი ძეგლები მთელ საბჭოთა ხალხის კუთვნილებად ხდებიან,
როდესაც უკვდავი რუსთაველის 750 წლისთავის აღსანიშნავად
თანაბარი სიყვარულით ემსახებიან საბჭოთა კავშირის სწავდასწავა
რესპუბლიკებსა, მხარეებსა და ოლქებში“-ამბობს ამხ. ლ. ბერი ა.

დღევანდელი სახალხო ზეიმიც შესანიშნავად ადასტურებს ქარ-
თველი ხალხის ხელმძღვანელის ჭეშმარიტ სიტყვებს.

კრებულში მოთავსებულ ლიტერატურულ მასალებში საბ-
ჭოთა მწერლები გამოხატავენ სტალინის კონსტიტუციით გა-
ნათებულ სამშობლოსადმი სიყვარულსა და ერთგულებას. ისინი
ზეიმობენ მთელ საბჭოთა ხალხთან ერთად რუსთაველის დიად
იუბილეს და აღტაცებით უერთდებიან გამარჯვებულ სამშობლოს
ძორიგ დღესასწაულს.

მიჩ ეჩანეშ ეი ხეთირი.

შარა-შუკვარ ეი მესყე გვარ,
დემ ოხლელდად ამის შვანარ;
ლენინ-სტალინი პარტიად
60 ჩვადმეგვილე კოჯ ი ქვანარ.

სამგრთალთე ი ლათორთე
ლეზი გვადა ჯოდიათე,
ნაიდური, იშვენ ხოჩა
სგა ლოგვაგან ფედიათე.

65 საბჭოარდ გარ ენუნდუნებ
ლემშვანაერა მაგ ხოჩა გარ,
ეჩქად ხოჩამ მარ ედსერნა,
გვეშარ ისყოლ მაგ ხოლა გარ.

აშმარ ხვიდ ქვე შვანარეშ
70 საბჭოარეშ ჩინ მაშენამდ,
ალმარ ლოგშადხ ჩი გვეშისა,
ხოჩა გვაყერხ ჩინ მაჩენამდ.

ამლა ლი, ერ ხვეიშამეღელ
პარტიას ი სტალინს ხოშა,
75 მინე კალონს ეხფასანდა
შვანე გიმეი მაგ გარ ხოჩა.

ხოშა სტალინი მოწაფე,
გუშგვე ლავრენტი ბერია,
შვანს ლადინუნ მაშედ ხადა,
80 ამანლოდ მაშედ ხერია.

სერ ამანლო ლემშვანაერა
მადურდ ხოშა მელტი ჩიგარ,
შვანე ხოჩამ აშ ხვითალნი,
მიჩა ამახეს ხვეშაალვნი გარ.

მას თავიდანვე დაეტყო.

შარაგზებიც გაგვიკეთდა,
არ ველოდით ამას სვანები;
ლენინ-სტალინის პარტიამ
60 გაასწორა კლდე და ღრე.

სამართლისა და სწავლისათვის
წასასვლელი გვექონდა შორს,
ჯანმრთელობა (და) სხვა სიკეთე
კარზე მოგვადგა („ახლოს“).

65 მხოლოდ საბჭოებმა მოინდომეს
სვანეთისთვის ყველაფერი სიკეთე,
მანამდე სიკეთეს ვინ გაიმეტებდა,
სულ ცუდი საქმეები კეთდებოდა.

მადლობელი ვართ სვანეთის ხეობა
70 საბჭოებისა ყველაზე მეტად,
ამათ გვიშველეს ყოველ საქმეში,
სიკეთე გვიქნეს ყველაზე მეტად.

ამიტომაა, რომ ვუმაღლით
პარტიას და დიდ სტალინს,
75 მათი კანონიდან გამოვიდა
სვანეთის მიწაზე ყოველივე კარგი.

დიდი სტალინის მოწაფე,
ჩვენი ლავრენტი ბერია,
სვანეთს დღემდე შემწედ ჰყავდა,
80 აწიც შემწედ ეყოლება.

ამიერიდან სვანეთი
უფრო მეტად მეყვარება ყოველთვის,
სვანეთის სიკეთისათვის სულ ვიზრუნებ,
მის მტერს შეგებრძოლები.

И. СТАЛИН

К некоторым вопросам
языкознания

ответ тов. Е. Крашенинниковой

(на грузинском языке)

Издательство „Комунисти“

Тбилиси — 1950

შეკვეთა № 898 ტირაჟი 25.000 უფ 04813

~~საბ. პოლიგრაფკომბინატი~~ საბ. პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტი“
თბილისი, ლენინის ქ. № 14.

Полиграфкомбинат „Комунисти“ имени
~~Ленина~~ г. Тбилиси, ул. Ленина № 14.

შეკვეთა № 1040 ტირაჟი 25.000 უფ 00494

~~საბ. პოლიგრაფკომბინატი~~ საბ. პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტი“.
თბილისი, ლენინის ქ. № 14.

Полиграфкомбинат „Комунисти“ имени
~~Ленина~~ г. Тбилиси, ул. Ленина № 14.

შეკვეთა № 872

ტირაჟი 25.000

უფ 04581

~~საბ. პოლიგრაფკომბინატი~~ სახელობის პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტი“.
თბილისი, ლენინის ქ. № 14.

Полиграфкомбинат „Комунисти“ имени
~~Ленина~~ Тбилиси, ул. Ленина, 14.

О НОВОМ БЫТЕ В АБХАЗСКОЙ ДЕРЕВНЕ

(по материалам колхоза им. Л. П. Берия Дурипшского сельсовета¹).

I

Избранный нами для историко-этнографического изучения колхоз им. Л. П. Берия находится в селении Дурипш Гудаутского района Абхазской АССР. В Дурипш ведет широкая шоссезная дорога, проходящая через селение Лыхны, где сохранился в целом виде замечательный христианский храм X-XI в. и развалины дворца абхазских владетелей, имевших здесь долгое время свою основную резиденцию. Пройдя по этой дороге 15 километров на север от районного центра гор. Гудаута, лежащего на берегу Черного моря, мы попадаем в административный центр сел. Дурипш.

Одно из крупных абхазских селений — Дурипш расположено в средней части западной, или Бзыбской, Абхазии. С ним граничат абхазские селения: Хуап, Джирхва, Лыхны, Куланурхва и Ачандара. С востока, образуя границу между селениями Ачандара и Дурипш, протекает небольшая речка Дахурта (Дахурта), впадающая в р. Аапсы. С запада границы Дурипш омывает окаймленная густой зеленой растительностью горная река Хыпста (Хыпсы), серебристые воды которой мчатся на фоне массы белых камней, почему эта река известна иначе под названием Белой.

На территории самого Дурипш берут свое начало несколько мелких речушек (Куркурырта, Кубылдзихьта, Садзаю, Хватярха, Цааха, Ахайкуа и Дур), большинство из которых впадает в р. Гудоду, истоки которой также находятся в пределах этого селения. Во внутренних же своих частях Дурипш не отличается богатством водных ресурсов.

По местному преданию, бог разослал во все стороны ангелов изыскать лучшее на свете место. Крылатые посланцы, после долгих странствований, избрали в качестве такого места нынешнее

¹ Основное содержание этой статьи, представляющей первое начинание в направлении изучения социалистической культуры и быта колхозников Абхазии, в виде доклада „Новый быт в колхозе им. Л. Берия сел. Дурипш, Гудаутского района“ было доложено на посвященной вопросам этнографии Кавказа сессии Ученого совета Института истории им. акад. И. А. Джавахишвили А. П. Груз. ССР в г. Тбилиси 19 ноября 1949 года. Печатается в несколько переработанном и расширенном виде.

В статью вошли данные, касающиеся деятельности колхоза в основном за период первой послевоенной сталинской пятилетки.

ცივმა დაბერა ნიაფმა,
ფურცელი ჩამოყარაო,
ტყეში სეებმა გაიგეს—
ტოტები დაინანაო.

მთაში გაიგეს ფრინველთა, —
გალობა აიკრძალოა,
მია ლენინი მომკვდარა?
არ მყვერა, არა, არაო.

მომკვდარა ჩვენი ლენინი

მომკვდარა ჩვენი ლენინი,
დამგლოვიარდნენ ღღენია.
დამგლოვიარდნენ მშრომელნი,
გულს დაიკრიბეს ხელნია.

არის ლენინის ადგილას
ახლა სტალინი ჩვენია,
შეკვხარის გლეხი და მუშა:
შენი ჭირიმიე, შენია.

გარს შემორტყმიან ყველანთი:
არ მივაკაროთ მტერია,

ალარსად არი ძველი ღრო:
გზირი, სატი და ღვეღლია.

გუჯაის გვარისა არის
ე მაგ ლექსისა მთქმელია;
ბაღლია პატარუნია,
არც ეწამება წვერია,
ლექსს იტყვის ჩვენსა მამზე,
კალამი დაუჭერია.

~~სოფლის მკვლელი დაიბედა,
მოშურნენთ კი მკვდარია.~~

~~ლენინ-სტალინის საქმისაგებ;
თავდაღებულთა ბუნია,
საკაცობრიოდ დარჩება,
შენი ნაღვაში ბევრია.~~

საღამი, ჩემო სამშობლოც

საღამი, ჩემო სამშობლოც,
საბჭოთა საქართველოც,
ორთავ ზღვას შუა მდებარე,
მთა-ბარ-ტყე, მინდორ-ველოც.

სტალინი და ზენია

კადასავალი კეთდება,
გადმოსავალი მთისაო,
ჩვენი სტალინის ბრძანება
არ დავარდება ძირსაო.
ჯეელობაზე ვტიროდი,
დავბერდი და ვმღერიაო,
ნეტავი თვალით მანახვა
სტალინი და ბერიაო.

ბერძანს

საქართველოს წინამძღოლი
ლაზრენტი გვყავს ბერია,
ყველაფერში წინ მივდივართ,
შრომის დროშა ჩვენია.
ორდენოსან საქართველოს
რალას უზამს მტერია,
სათავეში კარგები გვყავს
სტალინი და ბერია!
აყვავების გზას ვადგევართ —
კოლექტივში ვმღერია,
ექვსი ათასი ცხვრის ფარა
ჩვენ გადმოგვცა ბერიამ.
მტს-იც დაგვიარსა,
მით ვარ მადლობელია,
სამური ცხოვრება გვაქვს,
შრომობს ჩემი ხელია.
ახალ ცხოვრების კაცი ვარ,
აღარა ვარ ძველია,
სტალინურ კონსტიტუციით
დიდად მამილხენია.
გაუმარჯოს საქართველოს!
მოგვემართა ხელია,
მასთან ერთად ჩვენს ბერძანს —
ტურფა, საყვარელია!

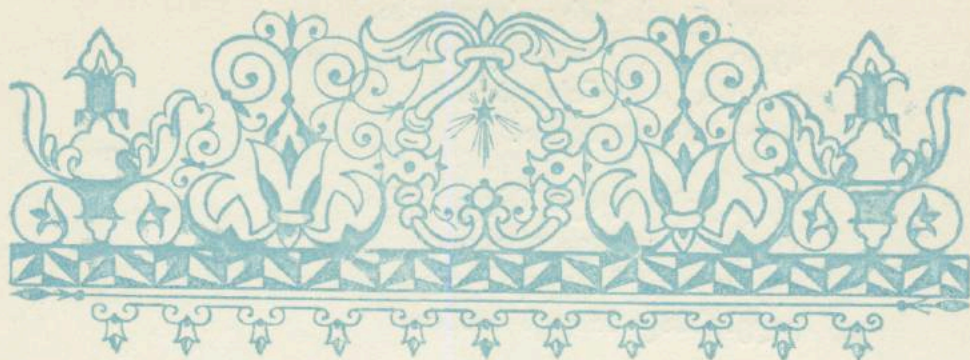
გ ა ზ ა ფ ხ უ ლ ი

მოდის ტურფა გაზაფხული,
ვარდსა დავკრეფ, იასა,
და ბულბული შემოსძახებს
მისებურად ტიასა.

გაუმარჯოს ჩვენ დიდ სტალინს,
მტკიცე ფოლადიანსა,
ჩვენს სამშობლოს, მის გმირებს და
მის წითელ არმიასა.

მსოფლიოში ჩვენ ძმებს, მუშებს,
მტკიცე კომპარტიასა,
სწორი ხაზის გამტარებელს —
ლავრენტი ბერიასა.

სმარბო ორჯონიძემ

ვანდურო, გლოვნით ამღერდი,
ლექსი დაგდახო თანაო,
ობლად დაგტოვა მებრძოლმა,
წავიდა, მიგვეფარაო.
სულ ეხლა გამოიჩინა
ტელეფონებმა ძალაო.
გმირის სიკვდილის ამბავი
რადიომ მოგვიტანაო.
რაზე დაადგა მებრძოლსა
მაგრე უეცრად ძალაო;
ბრძოლობდა ქვეყნის საშველად,
თავი ჩვენ გვანაცვალაო.
ლამის მეც ტვინი მერევა,
ქრუანტელ მივლის თანაო;
მძიმე ინდუსტრის საშველად
ან თუ დაგადგა ძალაო;
იქნება ქვეყნის ზრუნვითა
აგტკივდა თავის ქალაო,
ან უძილობამ გაგტეხა,
ან ტვინი დაგელალაო;
შენც გება წილი ბრძოლაში,
სტალინს დაჰდევდი თანაო.